

XV. évfolyam, 5. szám, 2012

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XV. évfolyam, 5. szám, 2012

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő

Dr. Stummer Ildikó

Szerzők

Pájtli Péter

pajtli.peter@aki.gov.hu

Keresztessyné Mohr Katalin

keresztessyne.mohr.katalin@aki.gov.hu

Kiadó

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (+36 1) 476-6093

Fax: (+36 1) 217-8111

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	7
Nemzetközi piaci információk.....	11
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	12
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése.....	13
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET.....	18
Agrárpolitikai Hírek.....	21

ÖSSZEFOGLALÓ

Az *Informa Economics* független piacelemző cég márciusi jelentésében az búza globális vetésterületét 224,2 millió hektárra, a kukoricáét 170,3 millió hektárra becsüli 2012-re. Az Európai Bizottság legfrissebb jelentésében az EU búzatermelését 133 millió, a kukoricáét 63,2 millió tonnára teszi a 2012/2013. gazdasági évben.

A terménypiacokat március első két hetében az európai aszályos időjárás mellett Kína növekvő kukoricaimportja foglalkoztatta.

Az *Oil World* március jelentése alapján a szójabab globális termése 243 millió tonna lehet a folyó szezonban.

A kanadai repcetermés a rekord nagyságú vetésterület miatt elérheti a 15,5 millió tonnát a 2012/2013. gazdasági évben, amely 1 millió tonnával magasabb a folyó időszakénál.

A globális bioetanol-előállítás az előrejelzések szerint 107287 ezer m³ lesz 2012-ben. Mióta a statisztikák rendelkezésre állnak, első alkalommal 2011-ben csökkent a globális bioetanol-termelés. Az USA-ban, a világ legnagyobb bioetanol-előállító országában, 2010 közepétől a kukorica árának emelkedésével egy időben a biohajtóanyag ára is felfelé mozdult el. Az Európai Unióban a bioetanol árának csökkenése már januárban megállt, amit az erős kereslet mellett az ásványolaj árváltozása és a kereskedelmi szabályozásokban bekövetkezett módosulások támogattak.

GABONAPIACI JELENTÉS

Az Egyesült Államok mezőgazdasági minisztériuma (*USDA*) márciusi kitekintésében a globális búzatermést - Ausztrália kibocsátásának növekedése következtében - 694 millió tonnára módosította a 2011/2012. gazdasági évre. A terület jelentős bővülése és az átlag feletti hozamok miatt az ausztráliai búzatermést 29,5 millió tonnára, vagyis a korábbihoz képest 1,2 millió tonnával felfelé korrigálták.

Az *Informa Economics* független piacelemző cég márciusi jelentésében az újtermésű búza globális vetésterületét 224,2 millió hektárra teszi, a termésmennyiség 689 millió tonna körül várható. Oroszország termelését 56 millió tonnára becsülik, az Európai Unió 143,3 millió tonna búzát (durummal), Kína az előző évihez hasonlóan 117 millió tonnát, India 88 millió tonnát, az USA 61,8 millió tonnát takaríthat be a 2012/2013. gazdasági évben.

Az *UkrAgroConsult* becslése szerint a búza vetésterületének harmada fagyott ki, vagyis 1,85 millió hektár pótlására lehet számítani. A múlt évi termésemből 2011 júliusától kezdődően 3,26 millió tonna került kiszállításra az országból. Oroszország exportját az *UkrAgroConsult* 16,7 millió tonna körül jelzi a 2011/2012. gazdasági év kezdete óta. Az ukrán és orosz vezetés egyelőre minden közlésében cáfolja, hogy leállítatnák a gabona kivitelét a 2012/2013. gazdasági évben.

Az Európai Bizottság legfrissebb jelentésében az EU búzatermelését 133 millió tonnára (+2,5 százalék 2011-hez képest) teszi a 2012/2013. gazdasági évben, a durum búza mennyiségét pedig 8,9 millió tonnára becsüli. A termőterület nagysága a búza esetében mindössze fél százalékkal nagyobb az előző évhez képest, vagyis 23,3 millió tonna körül valószínűsíthető. Az export változatlanul 15 millió tonna, a belső felhasználás 116 millió tonna körül alakulhat. A zárókészletek várhatóan több mint 4 millió tonnával emelkedni fognak.

A *Strategie Grains (SG)* márciusi előrejelzésében az EU búzatermését 131 millió tonnára teszi 2012-re, amely 1,5 millió tonnával marad el a korábban várttól. Az EU takarmányárpa-termése elérheti az 53,5 millió tonnát. A becslések alapján Franciaországban 36 millió, Németországban 24,8 millió, az Egyesült Királyságban 15,6 millió, Lengyelországban 9,3 millió, Romániában 5,9 millió, Spanyolországban 5,6 millió, Magyarországon 4,3 millió és Csehországban 4,3 millió tonna búza teremhet. A francia *Offre Demande Agricole (ODA)*

elemzői szerint az időjárás jobban megviselte az állományokat, mint ahogy azt a *SG* jelezte és a fentieknél gyengébb termést jósol Franciaország, Lengyelország esetében. Az *ODA* főleg a fagykárak körüli területki- esést tartja nagyobbak, mert Franciaországban meghatározhatja a 30 százalékot a fagykár nagysága is, szemben az *SG* 5-20 százalékaival. Az *SG* várakozásai azért is megkérdőjelezhetők, mert normál termésátlagokkal számol (5,8 tonna/hektár – az EU termésátlaga 2011-ben 5,6 tonna/hektár volt), pedig a csípős tél mellett a hónapok óta tartó szárazság is jelentősen csökkentheti a kalászos terméspotenciálját. Az EU több térségében küzdenek a csapadékhiánnyal, mert a szokásos mennyiség 10-20 százaléka hullott csak a vetés óta eltelt időszakban.

Az *USDA* a márciusi előrejelzésében a kukorica globális termését 865 millió tonnára becsüli, de a dél-amerikai országokban az aszály sújtotta kukorica termése még mindig kérdéses. A kukorica globális zárókészlete a márciusi előrejelzés szerint 800 ezer tonnával 124,5 millió tonnára csökkenhet Argentína növekvő nyitókészlete, a Dél-afrikai Köztársaság csökkenő termelése és az EU növekvő belső felhasználása miatt. A hagyományosan kiemelkedő exportőr országnak számító Argentína kivitele mérséklődhet a következő szezonban a termés kiesés, valamint a fuvarozók és a kikötői munkások sztrájkja miatt.

Az *Informa Economics* az újtermésű kukorica globális vetésterületét 170,3 millió hektárra becsüli. Ez 1,4 millió hektárral haladná meg a 2011/2012. gazdasági évben betakarított termény vetésterületét, ezáltal példátlanul nagy, akár 920,3 millió tonna globális kukoricatermésre is lehet számítani a 2012/2013. gazdasági évben. Az USA 2012. évi vetésterülete az előrejelzések szerint 38,7 millió hektár körül várható, amely 75 éves rekordnak számít.

Az Európai Bizottság jelentése alapján az EU 8,9 millió hektár kukorica vetésterületéről várhatóan 63,2 millió tonna termést tudnak betakarítani 2012-ben, amely 18 százalékkal több az előző évi mennyiségnél. A belföldi felhasználást 68,5 millió tonnára teszik (ebből takarmány célú: 55 millió tonna), míg az export 2,5 millió tonna és a zárókészlet 10,8 millió tonna lehet. Az *SG* a márciusi jelentésében az Unió kukoricatermését 64,6 millió tonnára becsüli a növekvő vetésterület miatt.

A terménypiacokat március első két hetében az európai aszályos időjárás mellett Kína növekvő kukoricaim-

portja foglalkoztatta. A probléma abból adódik, hogy a kínai gazdák a legutóbbi termés lejelentésénél az eredetnél magasabb hozamokat közöltek, hogy több támogatáshoz jussanak. Az elemzők szerint akár 15-20 százalékkal kevesebb kukorica teremhetett az ázsiai országban, mint az *USDA* és a kínai felmérések mutatták (például a *JC Intelligence* szerint az *USDA* 191 millió tonnás becslése helyett 168 millió tonna), ezért a feldolgozók a kieső áru helyére az intenzív kereslet és az alacsony készlet miatt behozatalra szorulnak. Továbbá Peking nem közöl hivatalos adatokat a készletekről, ezért csak találgatni lehet annak nagyságát. A globális kukoricapiac a kedvező 2012/2013-as kilátások ellenére a folyó időszakban szűkölködhet, amit a dél-amerikai aszály tovább mélyít. Az USA a világ legnagyobb kukorica-exportőre, de a készletek ott is alacsony szinte vannak, ezért más forrásokat is bevonhatnak a kínai kereskedők, - többek között Ukrajnát -, amely korábban nem exportált Kínába. A búza kedvező globális kínálata kicsit mérsékelheti a kukorica iránti igényt, de mindenképpen feszültséget okozhat a piacon a kínai fellépés. A pekingi vezetés támogatásokkal próbálja ösztönözni a gazdákat a kukorica vetésére. A jelenlegi helyzet kísértetiesen hasonlít az elmúlt évek szójabab-külkereskedelmére, amikor Kína a világ legnagyobb szójababimportőrévé vált. A kukorica iránti kereslet intenzíven nő Ázsiában, mert a felfutó, iparosodó állattenyésztés takarmányigénye bővül. Az *USDA* előrejelzése alapján Kína

2011/2012. évi 4 millió tonnás kukorica-behozatala 10 éven belül a négyszeresére növekedhet.

A nemzetközi árupiaci mozgások változatos képet mutatnak március eleje óta. Az *USDA* márciusi közlése szerint nagyobb lehet a kukorica és a búza globális felhasználása a februárban vártnál, így a búza zárókészlete is mérséklődhet a folyó gazdasági év végére. Kína növekvő kukorica igénye mellett aggodalomra adhat okot, hogy egyre ellentmondásosabb hírek jelennek meg az európai fagykárokról és az aszályról. A kedvező hangulatot az árupiacokon az optimistább pénzügyi légkör is erősítette március elején. Az elemzői aggodalmak ellenére - kisebb emelkedés után - mérséklődött a termények jegyzése március harmadik hetében. A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a búza és a kukorica front havi jegyzése 237, illetve 253 dollár/tonna, míg a párizsi árutőzsdén (*MATIF*) 209, illetve 211 euró/tonna közelébe süllyedt.

A BÉT-en a takarmánykukorica jegyzései enyhén emelkedtek a megfigyelt időszakban. A malmi búza front havi jegyzése 53,7 ezer forint/tonnára mérséklődött, a takarmánybúzáé 45 ezer forint/tonnán stabilizálódott. A februári eleji fagyokat követő 4-6 hetes szárazság Magyarországon egyre inkább veszélyezteti az őszi vetésű növényeket, illetve a csapadékhiány tartóssága esetén a tavaszi vetéseket is megnehezíti. A fagykár mellett a legnagyobb problémát a növények vegetációjának lassulása okozhatja, mert az jelentősen csökkenti a termés potenciált.

Agrárpolitikai Hírek

- Az Európai Bizottság 225/2012/EU rendelete meghatározza a növényi olajokból és zsírkeverékekből készülő takarmányok kezelését és dioxintartalmának ellenőrzését. A rendelet alapján a növényi olajokból takarmányozásra szánt termékeket teljes egészében kell vizsgálni a dioxintartalomra.
- Az Európai Bizottság ajánlatot tett az anyarozs-alkaloidok takarmányokban és élelmiszerekben való jelenlétének nyomonkövetéséről. A javaslat azért született, mert jelenleg nem ismert milyen mértékű

az anyarozs-alkaloidok földrajzi eloszlása, a gazdanövény szerinti variabilitása, és több adatot kellene róluk szerezni az öröletlen gabonafélékben, gabonatermékekben, takarmányokban és élelmiszerekben. A tagállamok – takarmány- és élelmiszeripari vállalkozók bevonásával – nyomon követik az anyarozs-alkaloidok előfordulását és legalább nyolc minta elemzését, valamint a szklerociumtartalom vizsgálatát végzik.

- Az amerikai kukoricabogár európai terjedése miatt az Európai Bizottság várhatóan módosítja a kukoricatermesztésben felhasználható rovarirtószerek korlátozását.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mérték- egység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak- Magyar- ország	2012. 10. hét	2012.11. hét	2012. 11. hét / 2012. 10. hét százalék
Étkezési búza	tonna	-	4 210	1 243	11 387	5 622	49
	HUF/tonna	-	56 105	54 479	53 753	55 621	103
Takarmány- búza	tonna	-	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-	-
Takarmány- kukorica	tonna	10 409	912	-	13 591	14 800	109
	HUF/tonna	49 184	49 367	-	47 431	48 949	103
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-	-

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

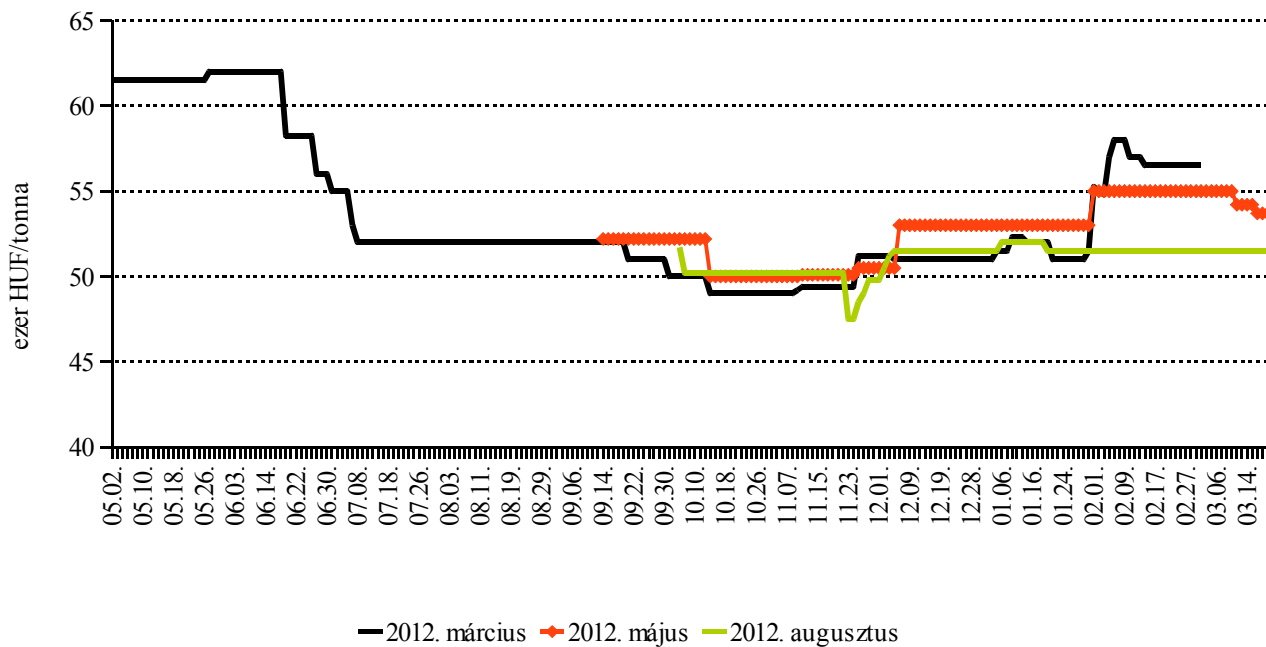
2. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2011. 11. hét	2012. 10. hét	2012.11. hét	2012. 11. hét / 2011. 11. hét százalék	2012. 11. hét / 2012. 10. hét százalék
Étkezési búza	tonna	3 342	11 387	5 622	168	49
	HUF/tonna	76 126	53 753	55 621	73	103
Takarmány- búza	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-
Takarmány- kukorica	tonna	1 808	13 591	14 800	819	109
	HUF/tonna	56 971	47 431	48 949	86	103
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

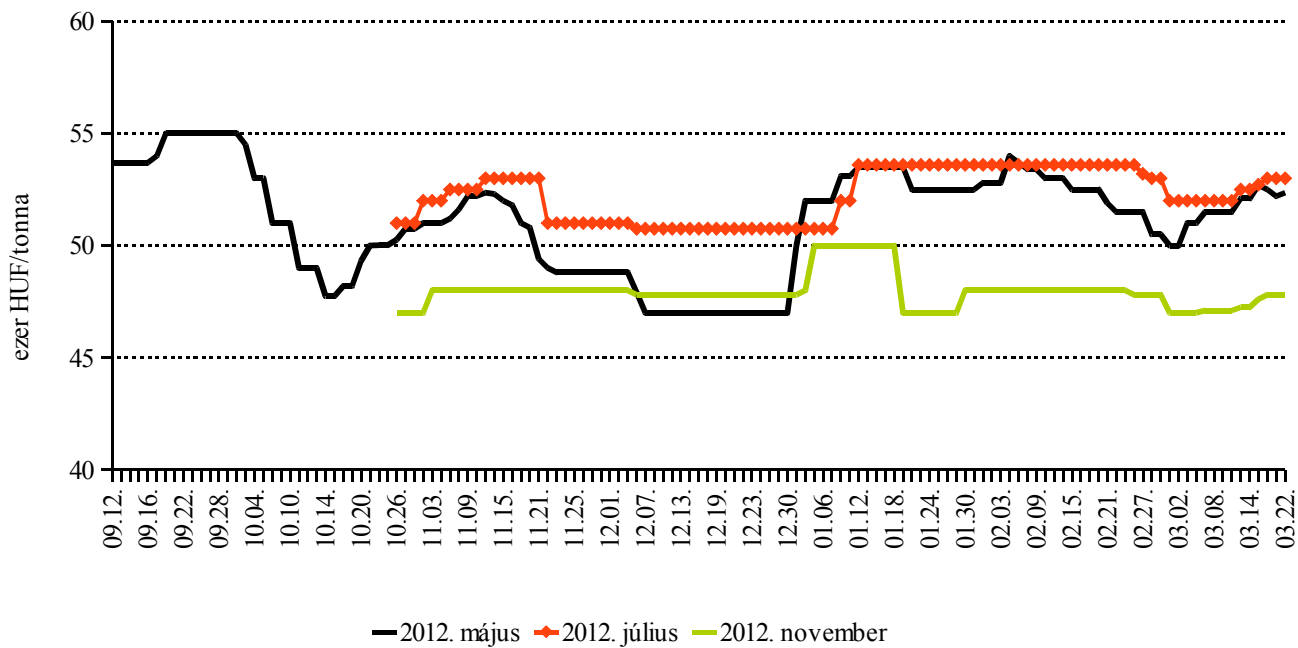
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

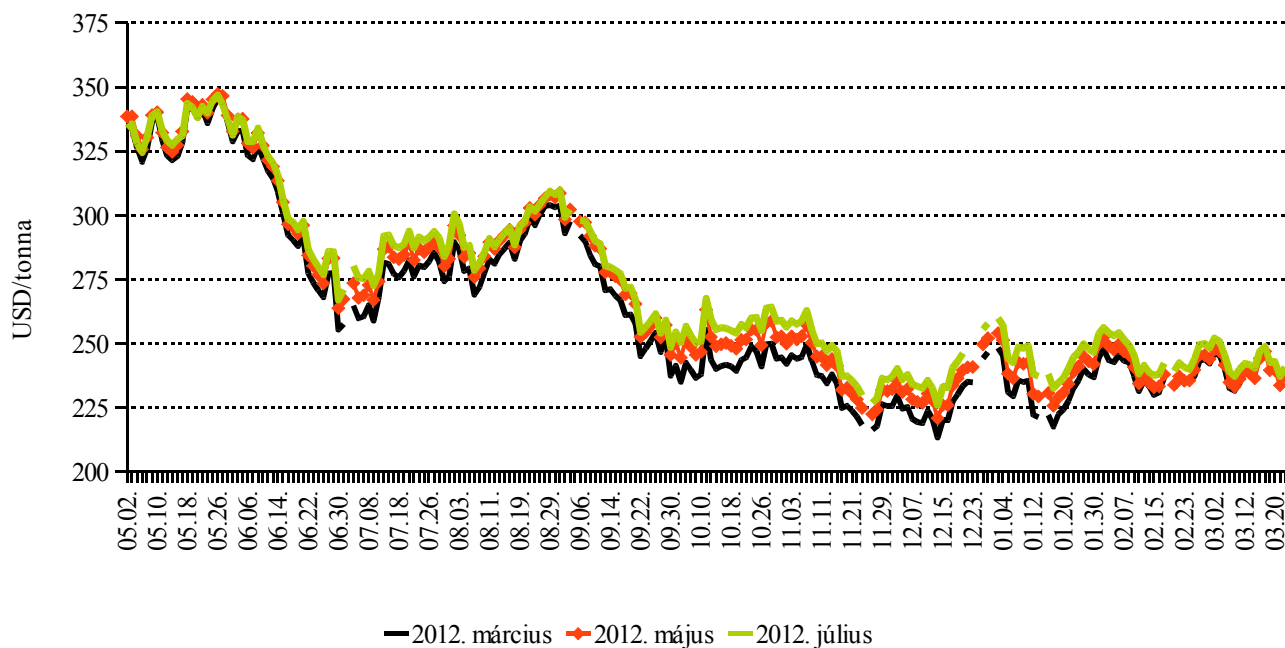
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

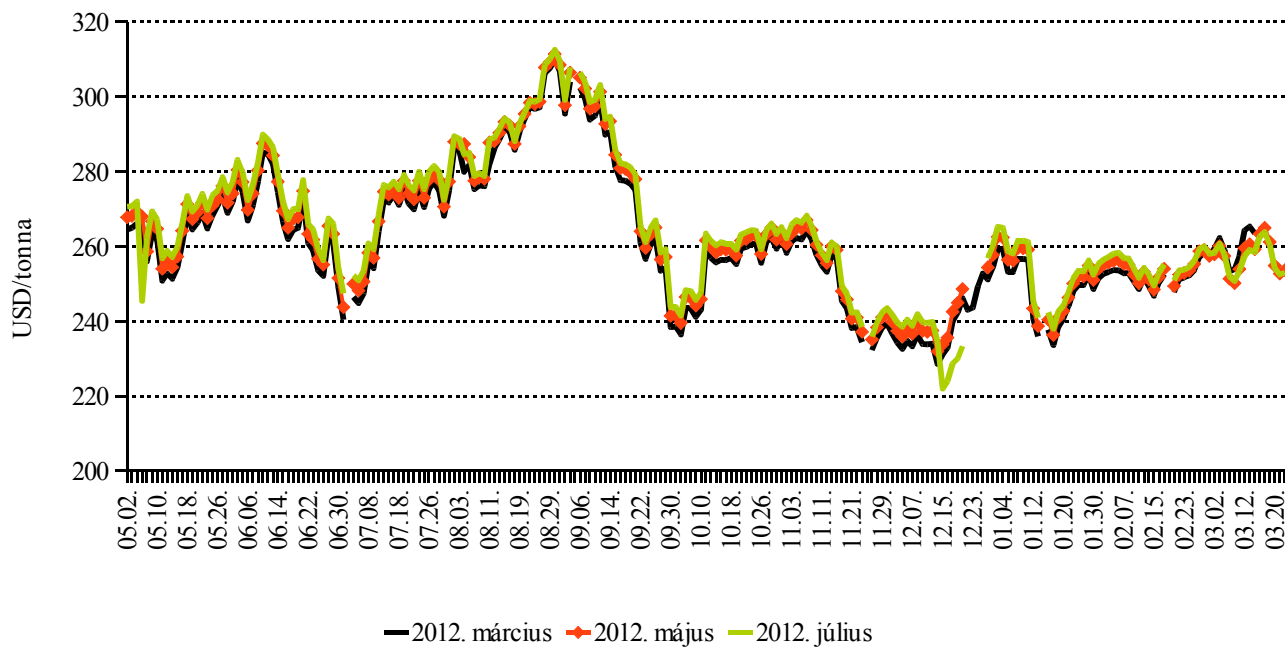
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

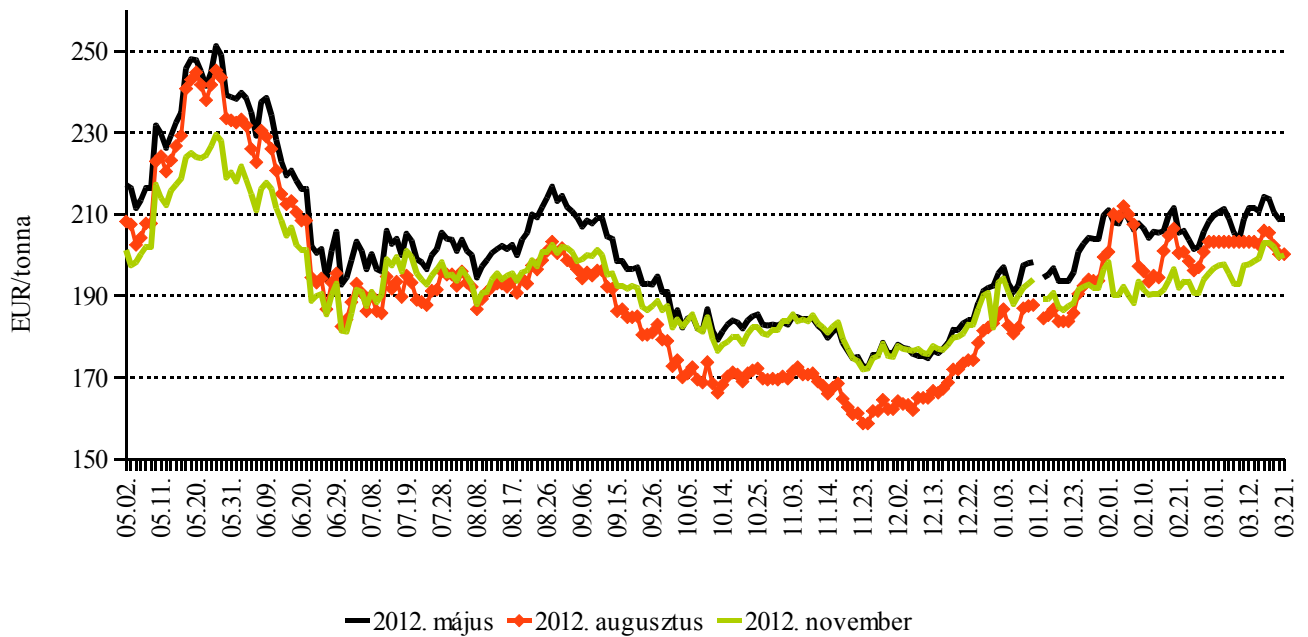
4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

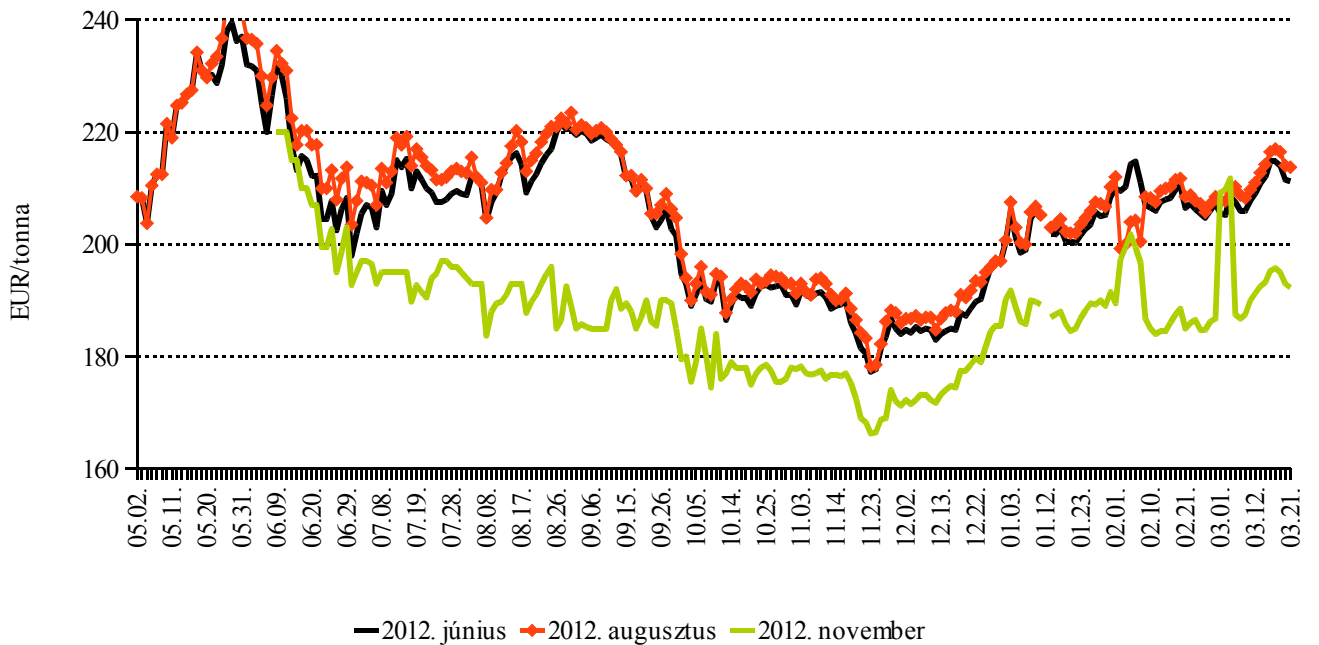

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2011. 11. hét	2012. 10. hét	2012.11. hét	2012. 11. hét / 2011. 11. hét százalék	2012. 11. hét / 2012. 10. hét százalék
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	770	414	300	39	73
	HUF/kg	101	77	78	78	101
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	975	812	581	60	72
	HUF/kg	110	79	81	74	103
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	514	459	313	61	68
	HUF/kg	112	90	89	79	99
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/kg	-	-	-	-	-
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	25	23	18	70	76
	HUF/kg	113	90	89	79	98
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	62	68	27	43	40
	HUF/kg	117	89	92	78	104
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	569	414	287	50	69
	HUF/kg	101	76	77	76	100
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	455	289	279	61	97
	HUF/kg	107	79	80	74	101
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/kg	-	-	-	-	-
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	59	13	29	49	226
	HUF/kg	115	89	89	77	99
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	29	31	27	92	86
	HUF/kg	122	98	96	79	98

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	2012. január	2012. február	2012. március
Finomliszt BL 55	205	208	203
Fehér kenyér	263	273	270
Félbarna kenyér	261	263	266
Étkezési búzadara AD	218	213	213

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2012. február 8.)

5. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2012. május	208,75	60 586	2012. május	233,74	51 133
2012. augusztus	200,25	58 119	2012. július	237,19	51 888
2012. november	199,50	57 901	2012. szeptember	243,00	53 159
2013. január	198,50	57 611	2012. december	250,20	54 734
2013. március	198,00	57 466	2013. március	254,98	55 779
2013. június	198,00	57 466	2013. május	257,69	56 372

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME/CBOT – Chicago Board of Trade

6. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2012. június	211,50	61 384	2012. május	252,76	55 294
2012. augusztus	214,00	62 109	2012. július	252,44	55 224
2012. november	193,00	56 014	2012. szeptember	230,31	50 383
2013. január	194,25	56 377	2012. december	218,90	47 887
2013. március	196,25	56 958	2013. március	222,20	48 608
2013. június	199,75	57 973	2013. május	225,28	49 282

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME/CBOT – Chicago Board of Trade

7. táblázat: **Repce**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2012. május	473,25	137 351
2012. augusztus	451,25	130 966
2012. november	445,75	129 370
2013. február	440,00	127 701
2013. május	436,25	126 613
2013. augusztus	416,50	120 881

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME/CBOT – Chicago Board of Trade

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

Dél-Amerika több országában hetek óta zajlik a szójabab betakarítása. Braziliában a termőterület 62 százalékról került le a növény. Az *Oil World* elemzői 1,5 millió tonnával 66,5 millió tonnára csökkentették a korábbi várakozásukat a 2011/2012-es brazil szójabab-terméssel kapcsolatban. Argentínában 46,5 millió tonnára becsülik a termést, de a hetek óta tartó szárazság lassítja az aratást. Az Egyesült Államokban a szélsőséges időjárás egyelőre megnehezíti a szója vetésével kapcsolatos előrejelzéseket. Az *Oil World* márciusi jelentése alapján a szójabab globális termése 243 millió tonna lehet a folyó szezonban, amely 2 millió tonnával marad el a korábban várttól és 22 millió tonnával az előző időszak termésétől.

Az *Oil World* előrejelzése szerint a nyolc legfontosabb olajnövény dara globális kínálata 270 millió tonna, kereslete 270,2 millió tonna lehet a 2011/2012. gazdasági évben (261,4 és 261 millió tonna volt az előző időszakban). A globális kínálat és kereslet szójadarából 179,3 és 179,6 millió tonnára, repcedarából 33,8 és 33,8 millió tonnára, napraforgódarából 16,1 és 16 millió tonnára tehető a folyó szezonban. A kereslet nagyon intenzív a takarmányreceptúrák e fontos összetevői iránt, mert főként az ázsiai országokban a változó táplálkozási szokások miatt nő a húsfogyasztás, ami az állattenyésztést is felfuttatja.

A szójadara szerepe a szűkösebb kínálat ellenére tovább nőhet a takarmánypiacon, mert jó helyettesítője a

kisebb kínálatú napraforgó- és repcedarának. Argentínában és Braziliában a vártnál kisebb, de még így is bőséges szójababtermést takaríthatnak be az idén tavasszal. A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a szójadara front havi jegyzése december óta felfutó pályán van, és március közepén 400 USD/tonna fölé került.

A kanadai repcetermés a rekord nagyságú vetésterület miatt elérheti a 15,5 millió tonnát a 2012/2013. gazdasági évben, amely 1 millió tonnával magasabb a folyó időszakénál. Az elemzők szerint a kanadai gazdák tavasszal jelentősen növelik a canola vetésterületét a kiemelt árak hatására, amely így elérheti a 8,1-8,5 millió hektárt (7,6 millió hektár volt 2011-ben). Kanada továbbra is meghatározó szereplő lesz a nemzetközi repcapiacra, mert az EU-ban a szélsőséges időjárás következtében 2012-ben is elmaradhat a termés a szükséges-től és az ázsiai országok kereslete élénkül.

Az EU 2012. évi repcetermése körül még nagy a bizonytalanság, ezért a párizsi árutőzsdén a repcemag front havi jegyzése március közepe óta 470 euró/tonna körül mozgott. A repcedara hamburgi kikötői átlagára 256 dollár/tonna volt márciusban, míg egy évvel korábban tonnánként 266 dollárt ért el, és a tavalyi tapasztalatok alapján tovább emelkedhet az ár.

A BÉT-en az új termésű repcemag jegyzései március eleje óta 128-130 ezer forint/tonna közelében voltak és a napraforgóé is 120 ezer forint/tonna körül stabilizálódtak.

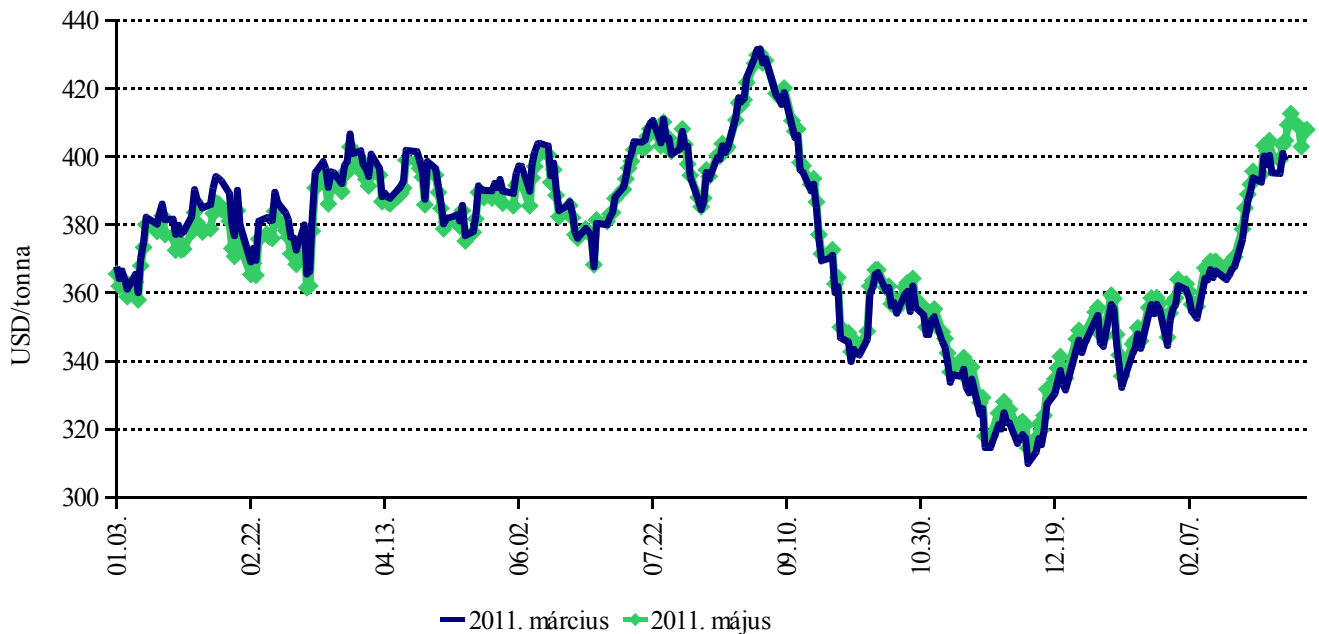
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése

7. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

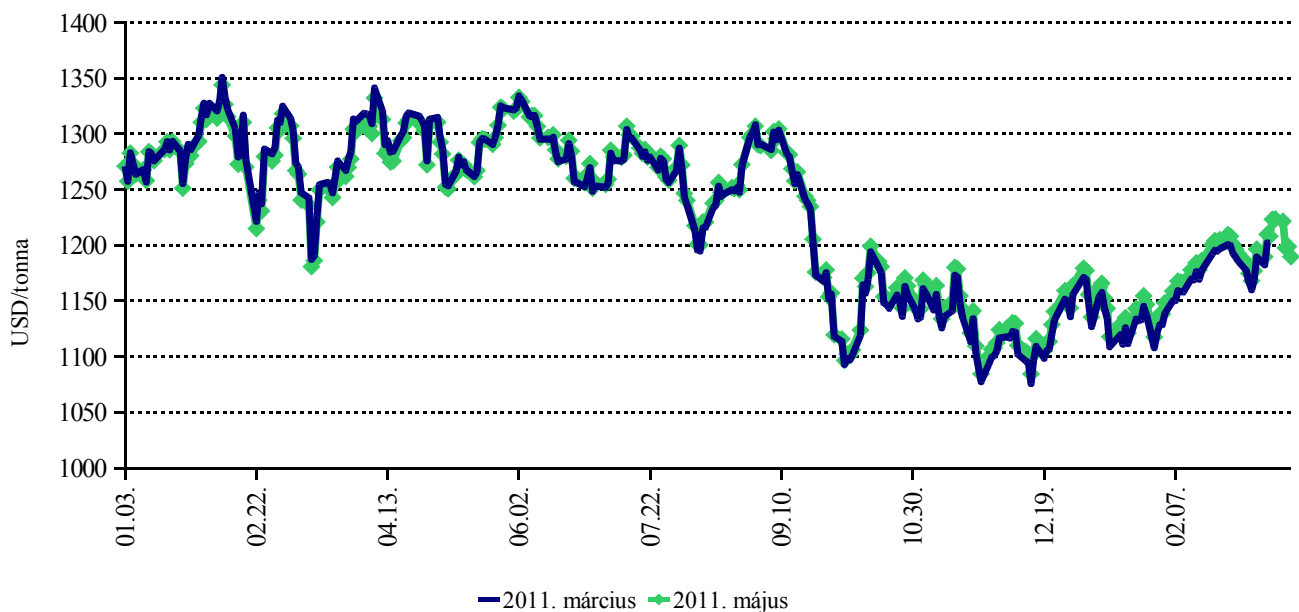
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

8. ábra: A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

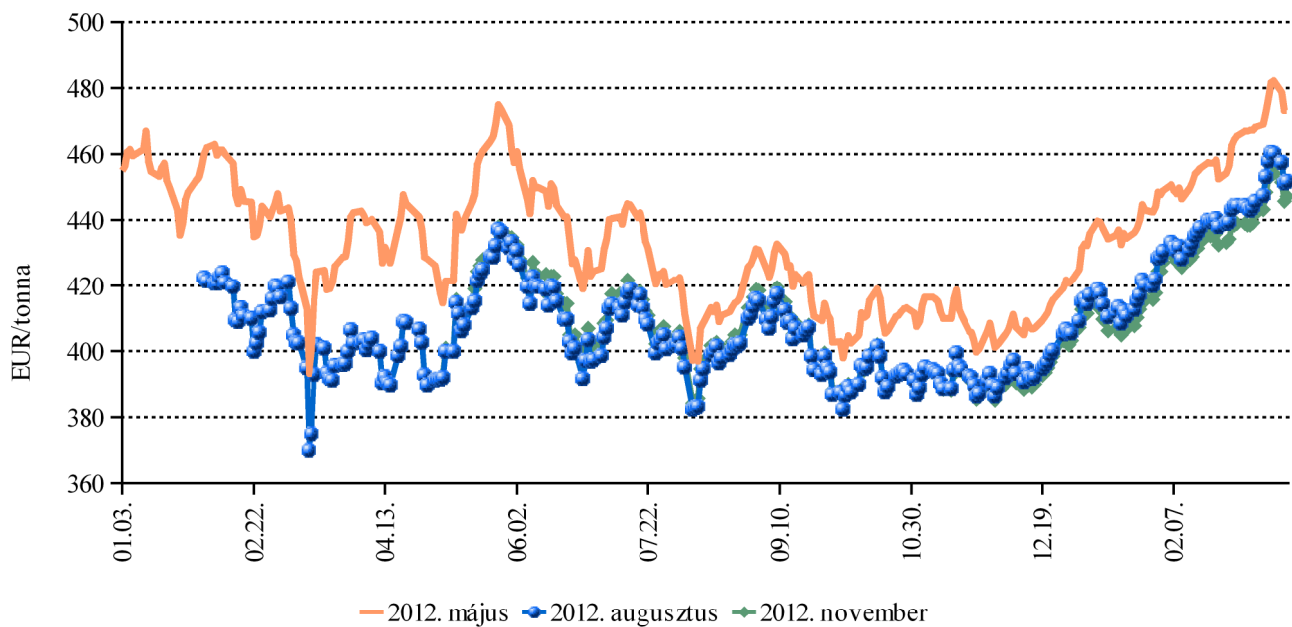
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

9. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

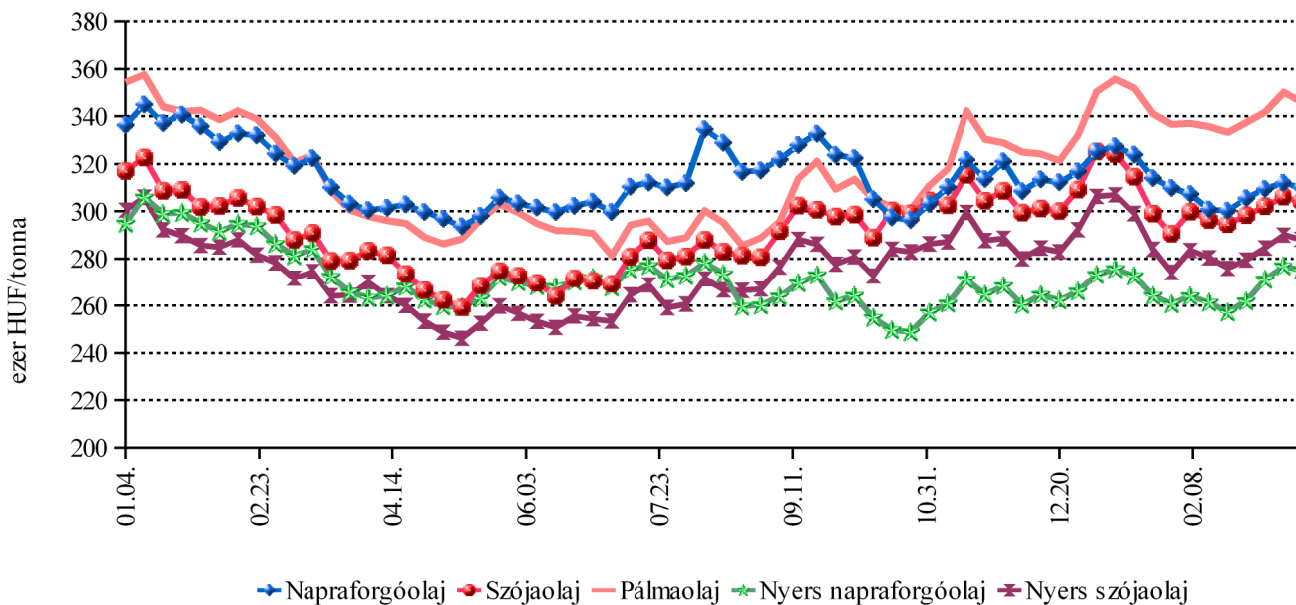
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

10. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

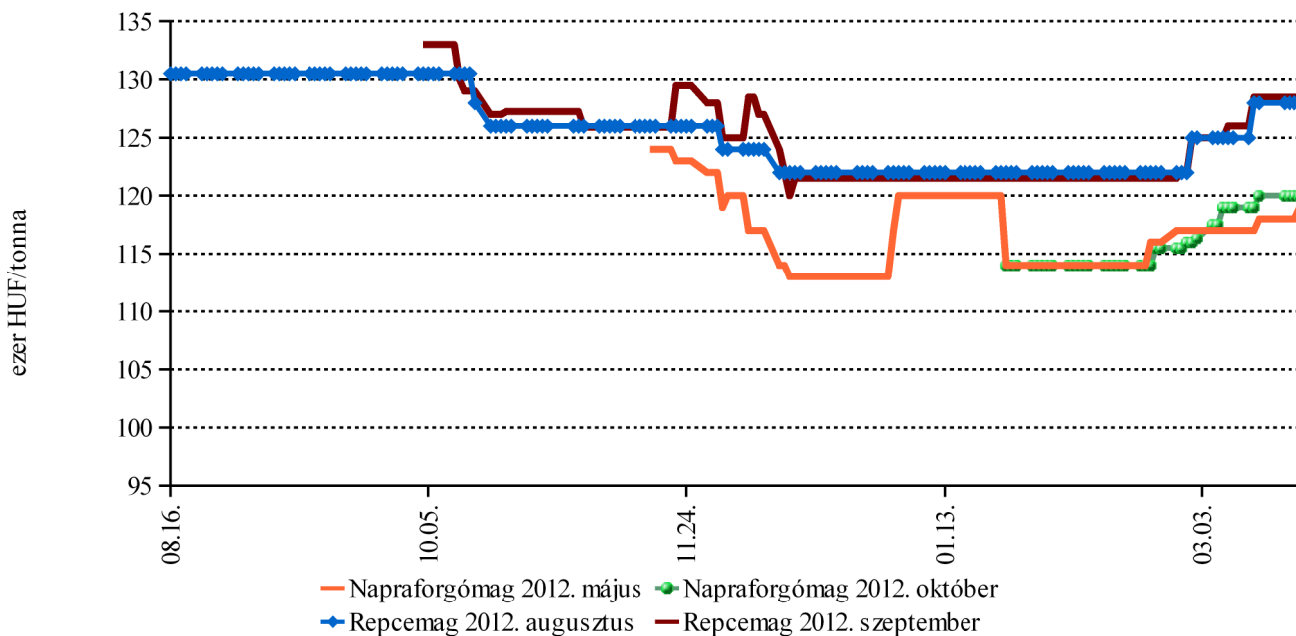
Forrás: MATIF

11. ábra: A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

12. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

8. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2011. február	2011. január	2012. február	2012. február / 2011. február százalék	2012. február / 2012. január százalék
Ipari napraforgómag	tonna	29 390	49 501	67 482	230	136
	HUF/tonna	131 975	113 753	114 741	87	101
Repcemag	tonna	19 439	18 318	27 153	140	148
	HUF/tonna	105 499	137 485	132 124	125	96
Nyers napraforgóolaj	tonna	31	254	196	627	77
	HUF/tonna	317 209	286 669	268 336	85	94
Napraforgódara	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-
Nyers repceolaj	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-
Repcedara	tonna	6 610	6 039	7 287	110	121
	HUF/tonna	53 035	50 194	50 643	95	101

Forrás: AKI PÁIR

9. táblázat: A nyers növényolajok ára és jegyzése

Termék	Időpont	EU	Franciaország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyarország
		Ártípus				
		FOB	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2012-03-06	-	-	271 280	-	-
	2012-03-13	-	-	276 822	-	265 169
	2012-03-20	-	-	275 145	-	-
Repcelaj	2012-03-06	-	308 774	-	-	-
	2012-03-13	-	308 396	-	-	-
	2012-03-20	-	304 910	-	-	-
Szójaolaj	2012-03-06	-	-	284 513	260 231	-
	2012-03-13	-	-	290 039	270 110	-
	2012-03-20	-	-	288 212	263 703	-

Forrás: AKI PÁIR, BLPW, MATIF, Oil World

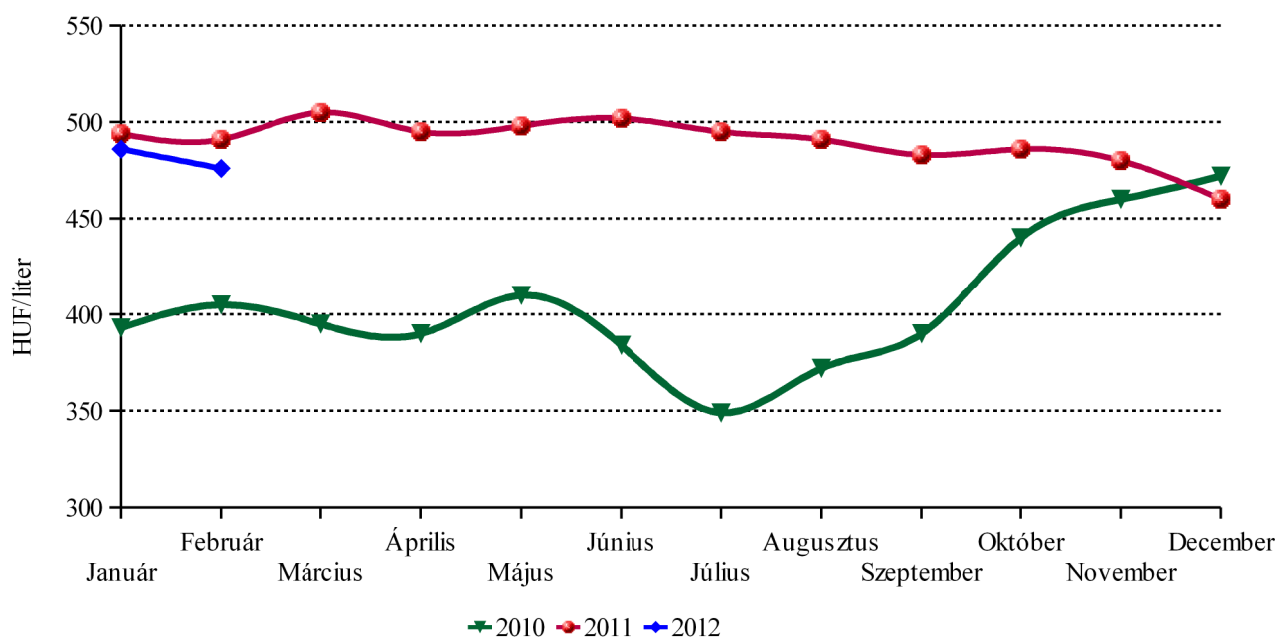

10. táblázat: Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

Termék	Időpont	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
		Ártípus			
		Heti tőzsdei átlagár	Hamburg CIF	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár
Napraforgómag	2012-03-06	-	-	-	118 611
	2012-03-13	-	-	-	118 137
	2012-03-20	-	-	-	-
Napraforgódara	2012-03-06	-	-	-	-
	2012-03-13	-	-	-	40 241
	2012-03-20	-	-	-	-
Repcemag	2012-03-06	137 331	-	-	126 688
	2012-03-13	138 925	-	-	129 553
	2012-03-20	137 427	-	-	-
Repcedara	2012-03-06	-	-	-	-
	2012-03-13	-	-	-	-
	2012-03-20	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR, BLPW, MATIF, Oil World

13. ábra: A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET

A globális bioetanol-előállítás az előrejelzések szerint 107287 ezer m³ lesz 2012-ben (2011: 102290 ezer m³), amelyből a hajtóanyagcélú termelés 87706 ezer m³ (2011: 83460 ezer m³). Ez a becslés az elmúlt évhez viszonyítva ugyan 5 százalékos növekedést jelent, de megjegyzendő, hogy 2011-ben első alkalommal csökkent a globális termelés (2010: 103897 ezer m³). Braziliában a bioetanol-előállítás alapanyagának, a cukornádnak a gyenge betakarítási eredményei a termelés jelentős kiesését okozták 2011-ben. Az USA és más országok többlettermelése nem helyettesítette a dél-amerikai hiányt.

Mióta a statisztikák rendelkezésre állnak első alkalommal 2011-ben csökkent a globális bioetanol termelés (2010: 104,0 millió m³, 2011: 102,3 millió m³). Braziliában a bioetanol-előállítás alapanyagául szolgáló cukornádnak a gyenge betakarítási eredményei a termelés jelentős kiesését okozták. Az USA és más országok többlettermelése nem pótolta a dél-amerikai hiányt. A termelés az előrejelzések szerint azonban 2012-ben az előző évihez képest 5 százalékkal ismét nőni fog és elérheti a 107,3 millió m³-t.

Az USA-ban, a világ legnagyobb bioetanol-előállító országában, 2010 közepétől a kukorica árának emelkedésével egy időben a biohajtóanyag ára is felfelé mozdult el. Az alapanyag magas ára és az erős kereslet 2011-ben még akkor is fenntartotta a bioetanol árát, amikor az ásványolaj ára csökkent a new-york-i árutőzsdén. A kedvező támogatásrendszer, valamint az ezzel párosuló erős

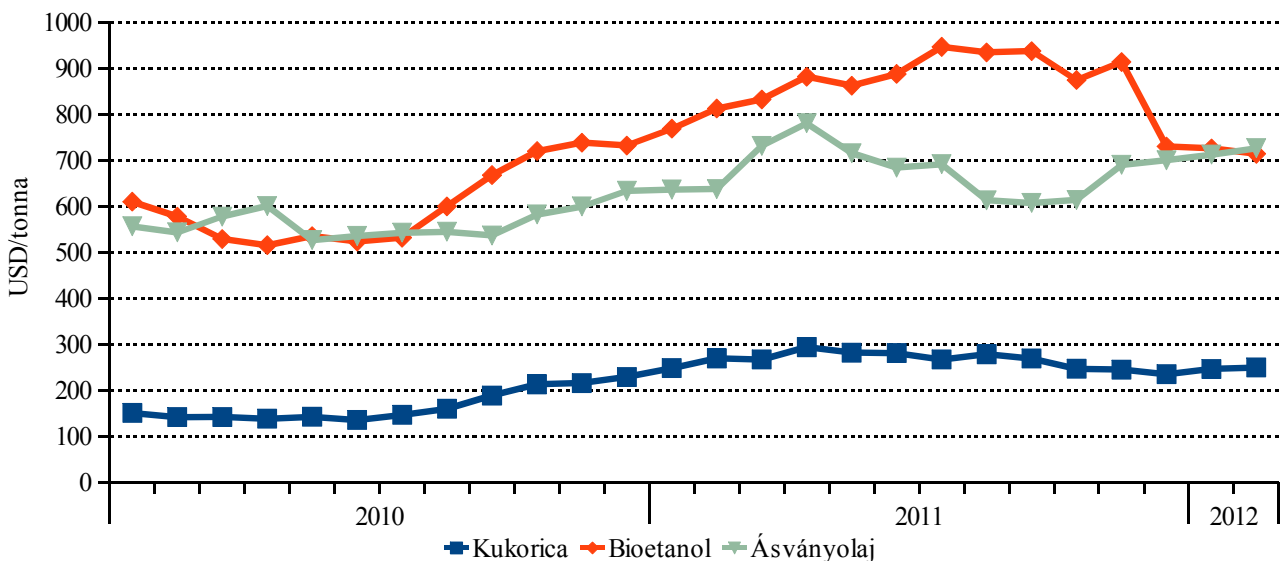
belső és külső kereslet miatt - a magas alapanyagárak ellenére - a bioetanol termelése 4 százalékkal bővült. A bioetanol előállítása az elmúlt év decemberében 13 havi csúcserőre ért el (960 ezer barrel/nap). Az USA hosszú távra szóló energiapolitikájával összhangban, 2012-ben a második generációs cellulóz alapú termelés támogatása került előtérbe az első generációs bioetanol-termelésével szemben.

Az Európai-Bizottság vizsgálatot indított az USA-ból származó KN 3824 kód alá eső vegyianyagként a Közösség területére érkező bioetanol KN 2207 termékosztályba történő átsorolásáról. A KN 3824 kódszám alatt a terméket 6,5 százalék, míg a KN 220710 kód alatt a nem denaturált alkoholt 19,2 euró/hl és a KN 220720 kódszámú alkoholt, 10,2 euró/hl vám terheli. Az USA bioetanol-előállítóinak a magas vám mellett már nem vonzó az E90-es termék Unióba történő szállítása.

Az országban a készletek az év végére történelmi csúcsra emelkedtek. A magas készletek és a támogatási-rendszer átalakítása következtében a bioetanol ára 2011. végén 17 százalékkal esett vissza (2011. november: 2,619 dollár/gallon december: 2,197 dollár/gallon). Az ár csökkenése annak ellenére következett be, hogy az ásványolaj ára emelkedett és az alapanyag ára továbbra is magas szinten maradt.

A termelés 2012. 8. hetében 896 ezer barrel/napra mérséklődött.

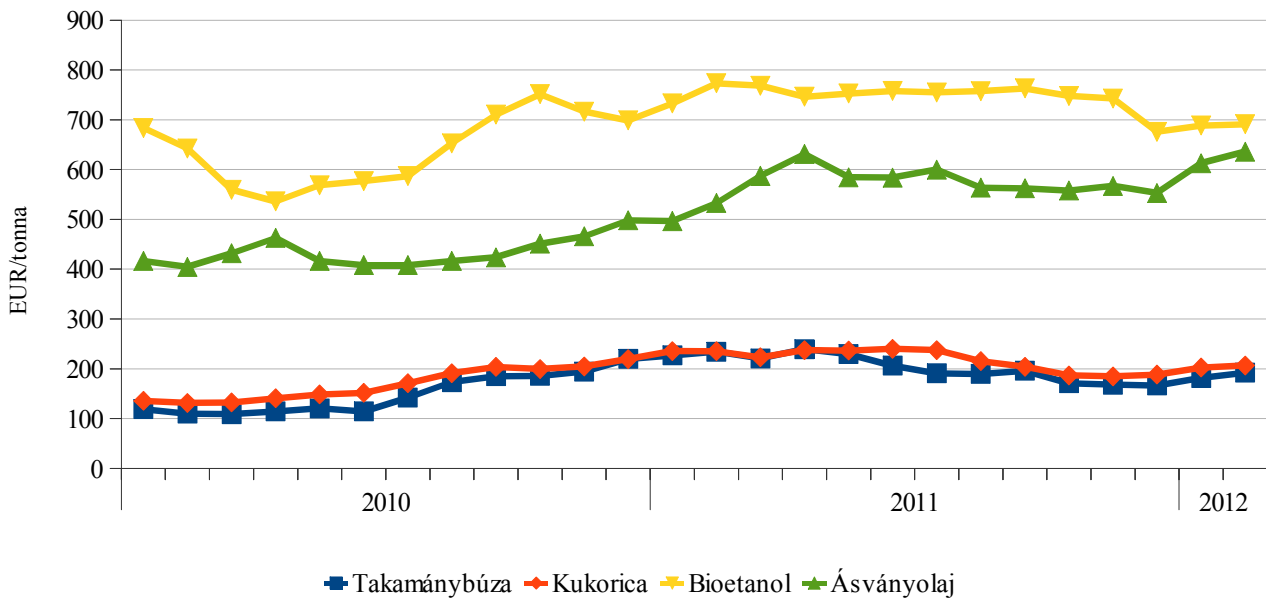
14. ábra: A bioetanol, a kukorica és az ásványolaj árának alakulása az USA-ban

Megjegyzés: 1 gallon 332,2 tonna, 1 barrel 7,1 tonna, 1 cent/bushel kukorica 0,39 dollár/tonna; 92-96 százalékos alkoholtartalom

Forrás: HGCA, az ásványolajára a new-york-i árutőzsdén

15. ábra: A bioetanol, a kukorica, a takarmánybúza és az ásványolaj árának alakulása az Európai Unióban

Megjegyzés: 1 barrel 7,1 tonna, 1m³ bioetanol 1,21 tonna; 92-96 százalékos alkohol
 Forrás: HGCA, Kingsman, IPE Brent ásványolaj londoni árutőzsde

Az F.O.Licht szakértői idén az USA bioetanol előállításának stagnálását vetítik előre, ugyanakkor az Európai Unióban a globális átlagot meghaladó 9 százalékos bővüléssel számolnak (2012: 7,2 millió m³; 2011 6,5 millió m³).

A Közösségben is az alapanyag ára és a kereskedelmi szabályozások határozták meg az elmúlt két évben a bioetanol árát, de az Unióban az import ármérséklő hatása sem elhanyagolható.

Két évvel ezelőtt tavasszal elsősorban az alacsony alapanyagárak és a nagy mennyiségben beáramló dél-amerikai cukornád alapú importnak köszönhetően a bioetanol ára mélypontra süllyedt. Az USA-hoz hasonlóan az emelkedő gabonaár a termék árát 2010 második felében magasra emelte és az elmúlt év utolsó hónapjáig fenntartotta. Az import ármérséklő hatása 2011-ben gyengült és ez várhatóan az idén is így lesz. A tavaly decemberben az USA-ban bekövetkezett áresés az európai kikötőkben is éreztette hatását. Rotterdamban 10 százalékkal csökkent a bioetanol ára (2011. november: 613,75 euró/m³ 742,2 euró/tonna; december 558,5 euró/m³ 675 euró/tonna).

Az Európai Unióban a bioetanol árának csökkenése már januárban megállt, amit az erős kereslet mellett az ásványolaj árváltozása és a kereskedelmi szabályozásokban bekövetkezett módosulások támogatnak.

Hét túlnyomórészt nagy felhasználó tagállam a bioetanol bekeverési arányának további növelését tervezi

2012-ben: Spanyolország, Nagy-Britannia, Lengyelország, Hollandia, Finnország, Dánia és Olaszország. A repceolaj és más növényi olajok szűkös készlete és magas ára miatt, azokban az országokban is élenkül a bioetanol iránti kereslet, ahol a két biohajtóanyag átlagában teljesítik a kötelező bekeverési arányt. Az F.O.Licht szakértői szerint 2011-ben a kereslet 3 százalékkal (2011: 8,24 millió m³ 2012: 8,46 millió m³) nő, miközben az várhatóan import csökkenni fog (2011: 1,81 millió m³ 2012: 1,42 millió m³).

Brazília nem tudja növelni exportját. A kedvezőtlen vámok miatt az USA-ból is kevesebb bioetanol szállítása várható az EU-ba. Az elmúlt évben az Egyesült Államokból származott a behozatal 15-20 százaléka. Kis beszállítóknak, pl. Pakisztán az EU vámmentes behozatalt engedélyezett, de ezek messze nem kompenzálják a Brazíliából és az USA-ból származó szállítmányok kiesését. Számos beszállító ország nem rendelkezik ÜVG megtakarítás tanúsítással, ezért a kereslet éppen a nagy felhasználó országokban (Németország, Franciaország) csekély az általuk termelt bioetanol iránt.

A bioetanol ellátás biztosításához, a figyelem az Unió belső termelése és az alapanyagellátás felé fordult. Az Európai Bizottság azzal számol, hogy a 2012/2013. gazdasági évben a bioetanolüzemek 10,3 millió tonna gabonát használnak fel. Ez nem veszélyezteti Európa élelmiszerellátását, mert ez a teljes termés csupán 3,58 százaléka.

11. táblázat: Az Európai Unió bioetanolcélú gabonafelhasználása

Gazdasági év	Búza	Árpa	Kukorica	Rozs	Tritikale	Bioetanol célú gabonafelhasználás	Teljes gabonatermelés	millió tonna
								Hajtóanyag-célú termelés a teljes termelés százalékában
2010/2011	4,1	0,5	3,2	0,9	0,4	9,1	274,8	3,31
2011/2012	4,6	0,7	2,7	0,6	0,5	9,1	284,8	3,19
2012/2013 ^a	4,8	0,9	3,3	0,8	0,5	10,3	287,5	3,58

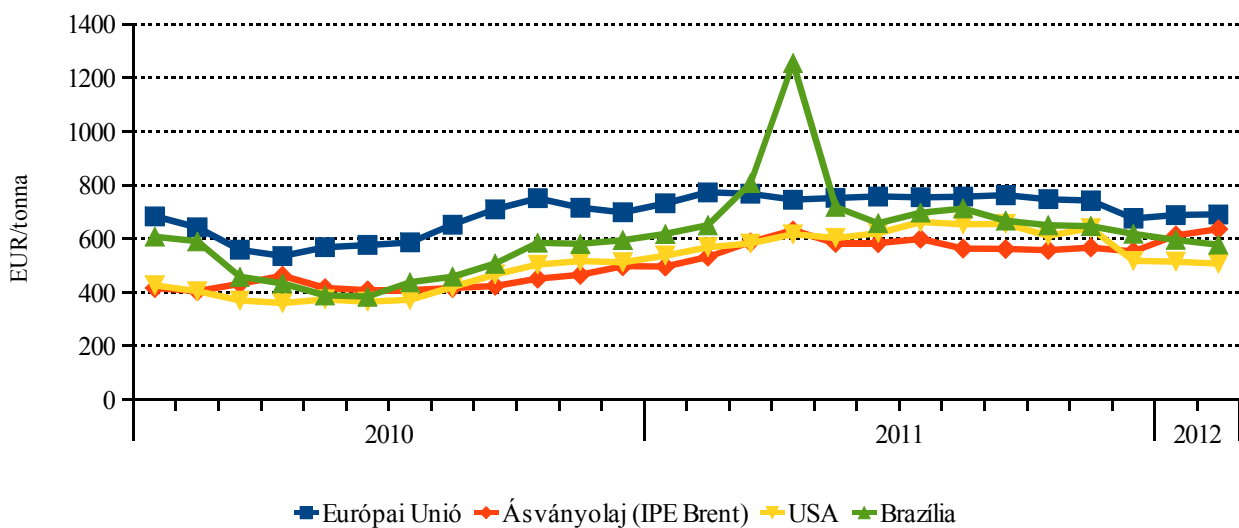
Megjegyzés: ^a= előrejelzés

Forrás: DG Agri short terms Outlook 2012

Várható, hogy a cukorrépa alapú bioetanol-termelés magas előállítási költsége ellenére is nő, mivel a kereslet erős és területegységre vonatkoztatott bioetanol kihozatala, valamint az ÜHG megtakarítás értéke kedvező. Németországban a bioetanol alapanyagának 61 százaléka gabona, 26 százaléka cukorrépa és 13 százaléka nem mezőgazdasági alapanyag. Franciaországban és Csehországban a cukorrépa alapú bioetanol előállítás bővülése várható. A világ három nagy termelőközete közül februárban is az Európai Unióban előállított bioetanol ára volt a legmagasabb (572,5 euró/m³, 692,5 euró/tonna), ugyanakkor a bioetanol ára USA Gulf 506 euró/tonna, Brazília Santos kikötőben 578 euró/tonna volt. Miköz-

ben az USA bioetanol készletei történelmi csúcsra emelkedtek, addig az EU átmenő készletei szűkösek (2011: 1,93 millió m³; 2012: 1,86 millió m³). Az erős kereslet, az alapanyag és az ásványolajárak magas ára, valamint a becslések szerint kisebb mennyiségben beáramló import miatt, az Európai Unióban a bioetanol ára az elkövetkező negyedévben is várhatóan magas szinten marad. Az USA továbbra is a világ legnagyobb bioetanoltermelője marad, de a kibocsátás növekedésének üteme várhatóan lassul az idén. Az Unió a harmadik legnagyobb bioetanol-előállító körzet marad, növekvő ütemben bővülő termeléssel.

16. ábra: A bioetanol és az ásványolaj ára a három legnagyobb termelőközletben

Forrás: HGCA, Kingsman, Cepea, F.O.Licht

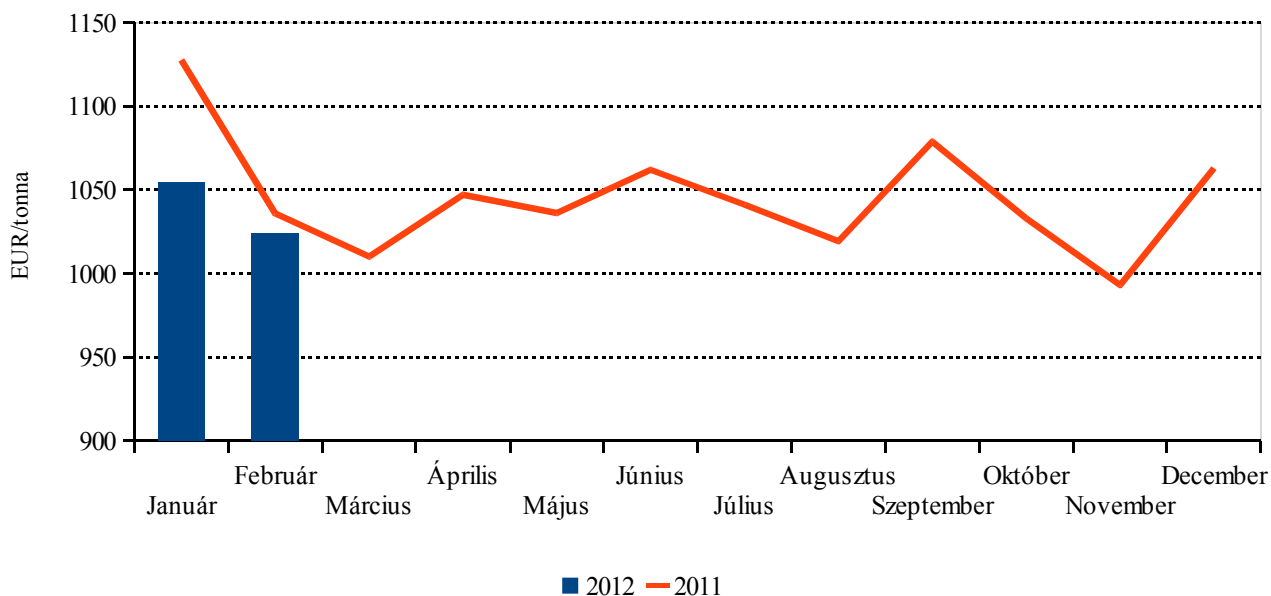
Agrárpolitikai Hírek

- A Régiók Bizottsága üdvözli a 20 százalékos primerenergia-megtakarítás célkitűzéseit, de felhívja a figyelmet arra, hogy a regionális és helyi szereplőket az intézkedés alulértékeli.
- A Bizottság 443/2009/EK határozata az új személygépjárművekből származó szén-dioxid kibocsátás tekintetében a európai parlamenti és tanácsi

rendelet szerint alkalmazott többlet kibocsátási díj behajtását rendelte el.

- Az Európai Bizottság az általános szabályt alkalmazva megállapította, hogy a KN 2207 vámtarifaszám pontosabb illik a termékre, ezért a bioetanol KN3824 kódszám alá történő besorolásának gyakorlatát megtiltotta. Az erről szóló 211/2012/EU végrehajtási utasítást 2012. március 12-én tették közzé.

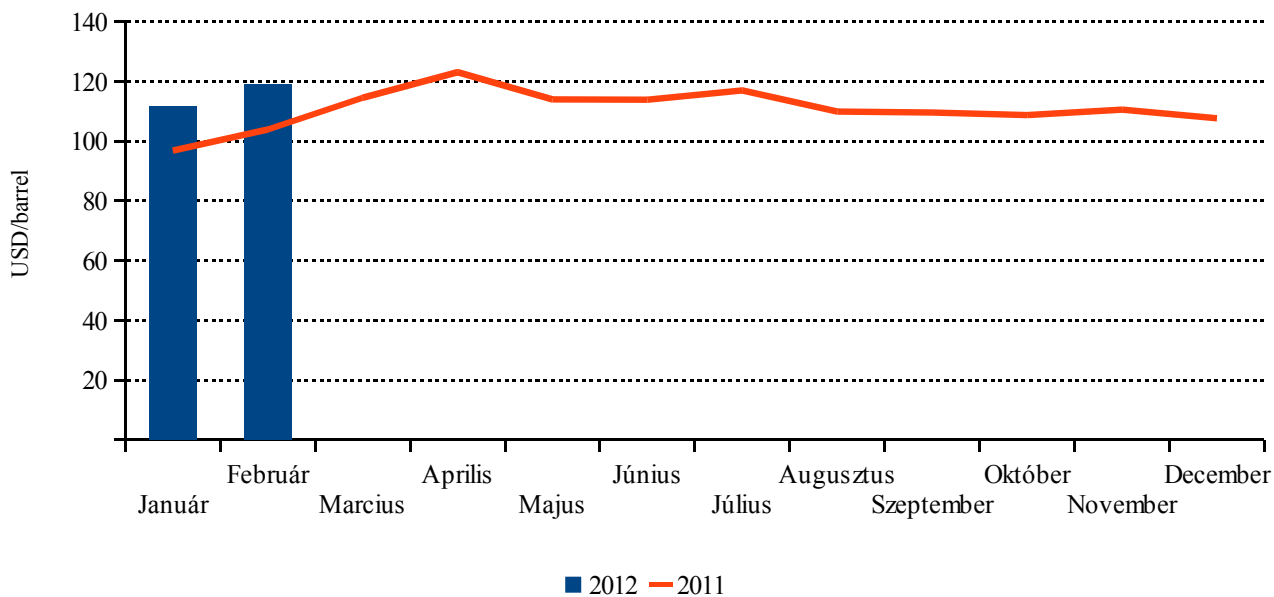
17. ábra: A repceolaj-metilészter ára

Megjegyzés: A nyugat-európai kikötőkben FOB (Free on board), az EN 14214-es szabványnak megfelelő, dermedéspont -10-12 °C.

Forrás: Kingsman

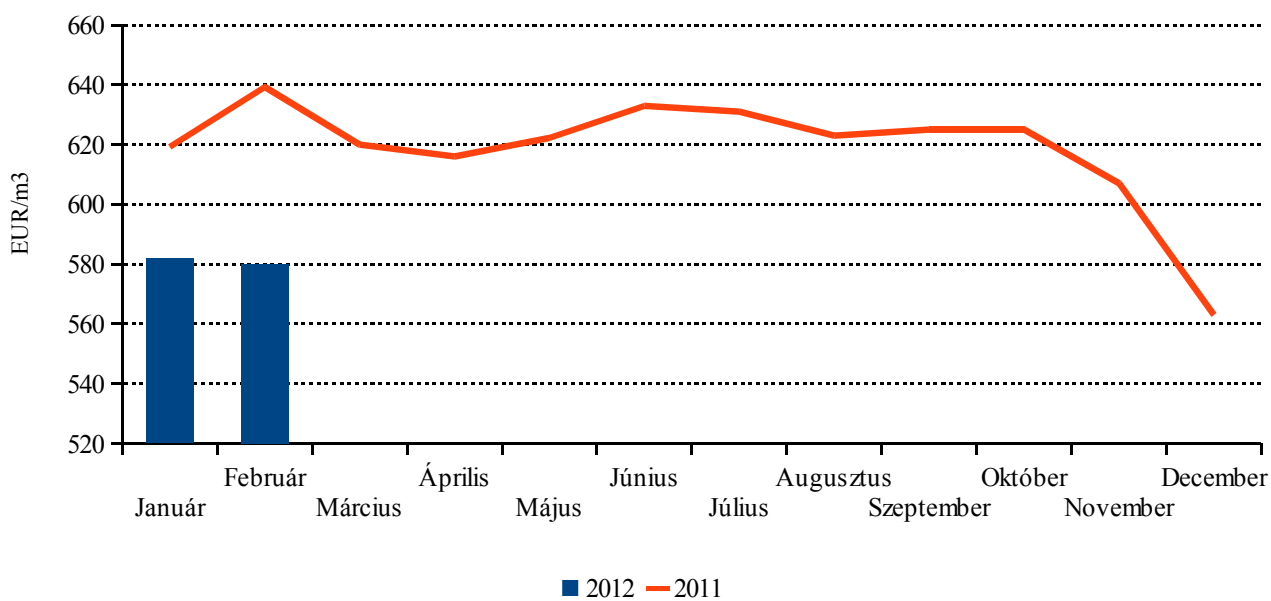
18. ábra: Az ásványolaj ára

Megjegyzés: IPE Brent ásványolaj jegyzése a londoni árutőzsdén.

Forrás: HGCA

19. ábra: A bioetanol ára

Megjegyzés: 92-96% alkoholtartalom, nyugat-európai kikötők FOB T2.

Forrás: F.O.Licht

